

ฤดูวางไข่และแหล่งเลี้ยงลูกปลาที่สำคัญทางเศรษฐกิจบางชนิดในพรวนเครื่อง

ณิชารินทร์ แก้วฤทธิ์^๑ หฤษฎ์ บินโต๊ะหิม^๑ และสุภาพ สังข์ไพฑูรย์^๑

^๑ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง

บทคัดย่อ

การศึกษาฤดูวางไข่และแหล่งเลี้ยงลูกปลาที่สำคัญทางเศรษฐกิจบางชนิดในพรวนเครื่อง ได้ดำเนินการรวบรวมตัวอย่างปลาเดือนละ 1 ครั้ง ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2549 ถึงเดือนตุลาคม 2550 จาก 4 จุดสำรวจ คือ บ้านบางนกวิก บ้านป่าพรุเมย์ไฟ บ้านเครื่อง และบ้านหัวป่าเขียว เป็นตัวอย่างปลาที่ชาวประมงจับได้ด้วยเครื่องมือ ลอบ ไซ และข่าย และจากผู้รวบรวมในท้องถิ่น เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างเพศและอัตราส่วนเพศฤดูวางไข่ ขนาดแรกเริ่มเจริญพันธุ์ ความคึกไข่ ความสัมพันธ์ระหว่างความคึกไข่น้ำหนักและความยาวตัวปลา และแหล่งเลี้ยงลูกปลา ผลการศึกษาพบว่า ปลาที่พบเป็นประจำในพรวนเครื่องมีด้วยกัน 7 ชนิด คือ ปลาสลาด ปลาดุกอุย ปลาไหลนา ปลาหมอช้างเหยียบ ปลาช่อน ปลากระสง และปลาหมอไทย มีอัตราส่วนเพศผู้ต่อเพศเมียในรอบปีเฉลี่ย 1:0.88, 1:1.05, 1:3.16, 1:1.26, 1:2.88, 1:1.48 และ 1:1.60 ตามลำดับ เมื่อนำมาวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า อัตราส่วนเพศในรอบปีของปลาดังกล่าวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ยกเว้นปลาสลาด สำหรับฤดูวางไข่ของปลาทั้ง 7 ชนิด พบว่าปลาสลาดมีฤดูวางไข่ที่ต่อเนื่องตลอดทั้งปี ยกเว้นช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเมษายน ปลาดุกอุยมีฤดูวางไข่ตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงกันยายน ปลาไหลนามีฤดูวางไข่ตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงกรกฎาคม ปลาหมอช้างเหยียบมีฤดูวางไข่ที่ต่อเนื่องตลอดทั้งปี ยกเว้นในช่วงเดือนมกราคม ถึงมีนาคม ปลาช่อนมีฤดูวางไข่ปีละ 2 ครั้ง ครั้งแรกตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงพฤษภาคม และครั้งที่ 2 ตั้งแต่เดือนกันยายน ถึงตุลาคม ปลากระสงมีฤดูวางไข่ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงตุลาคม และปลาหมอไทยมีฤดูวางไข่ตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงตุลาคม สำหรับขนาดแรกเริ่มเจริญพันธุ์ของปลาทั้ง 7 ชนิด เพศผู้มีค่าเท่ากับ 17.80, 15.04, 35.40, 8.00, 14.50, 20.40 และ 10.30 เซนติเมตร ตามลำดับ เพศผู้มีค่าเท่ากับ 15.20, 14.50, 47.50, 6.00, 20.20, 20.10 และ 6.60 เซนติเมตร ตามลำดับ ความคึกไข่เฉลี่ยของปลาทั้ง 7 ชนิด มีค่าเท่ากับ 577, 4,984, 502, 14,313, 4,791, 2,650 และ 12,553 ฟอง ตามลำดับ โดยความคึกไข่ของปลาทั้ง 7 ชนิด มีความสัมพันธ์กับน้ำหนักและความยาวตัวปลาใกล้เคียงกัน สำหรับแหล่งเลี้ยงลูกปลาขึ้นอยู่กับชนิดปลา โดยลูกปลาสลาดและลูกปลาดุกอุยส่วนใหญ่มีแหล่งเลี้ยงลูกปลาบริเวณพรวนเครื่องตอนกลาง (บ้านเครื่อง และบ้านป่าพรุเมย์ไฟ) ลูกปลาไหลนาไม่พบการแพร่กระจายของลูกปลา ลูกปลาหมอช้างเหยียบมีแหล่งเลี้ยงลูกปลาบริเวณพรวนเครื่องตอนล่างและตอนกลาง (บ้านหัวป่าเขียว และ บ้านป่าพรุเมย์ไฟ) ลูกปลาช่อน และปลากระสง มีแหล่งเลี้ยงลูกปลาบริเวณพรวนเครื่องตอนกลาง และตอนบน (บ้านเครื่อง และบ้านบางนกวิก) และลูกปลาหมอไทยมีแหล่งเลี้ยงลูกปลาบริเวณพรวนเครื่องตอนกลางและตอนล่าง (บ้านเครื่อง และบ้านหัวป่าเขียว)

คำสำคัญ: ฤดูวางไข่, แหล่งเลี้ยงลูกปลา, พรวนเครื่อง

*ผู้รับผิดชอบ: เลขที่ 6 หมู่ 4 ตำบลลำปำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ๙๓๐๐๐ โทร.๐๗๔ - ๖๐๔๕๕๓๓

e-mail: keawritp@hotmail.com

Spawning Season and Fishes Larvae of Some Economic Freshwater Fishes in Kuan Kreng Peat Swamp

Nicharin Keawrit^{1*} Harit Bintohim¹ and Suparp Soungkhapaitoon¹

¹Phattalung Inland Fisheries Research and Development

Abstract

Study on spawning season and fishes larvae of some economic freshwater fishes in the Kuan Kreng Peat Swamp, the samples were collected monthly, Since November 2006 arrive at October 2007 from 4 station survey. Ban bang nokkvuc, Ban paprumayfire, Ban Kreng and Ban haunpakhae. of fish caught by fishermen too pots, trap and net tool and from person collect in the locality were studied on sex difference, sex ratio, spawning season, size at first maturity, fecundity to length and weight and habitat fishes larvae. The result showed fish can meet often in Kuan Kreng Peat Swamp have 7 species, *Notopterus notpterus* (Pallas, 1769) *Clarias macrocephalus* (Gunther, 1864) *Monopterus albus* (Zuiew, 1973) *Pristolesis fasciatus* (Bleeker, 1851) *Channa striatus* (Bloch, 1797) *Channa lucius* (Cuvier, 1831) and *Anabus testudineus* (Bloch, 1792). Average ratio of male per female in year 1:0.88, 1:1.05, 1:3.16, 1:1.26, 1:2.88, 1:1.48 and 1:1.60 respectively. Statistics analysis shown sex ratio in year of the fish has significantly ($p < 0.05$) except *N. notpterus*, Spawning season of 7 species found that *N. notpterus* to have the spawning season all year except February to April, *C. macrocephalus* has spawning season since April to September, *M. albus* has spawning season since March to July, *P. fasciatus* has spawning season all year except January to March, *C. striatus* has spawning season 2 time per year the first time since April to May and the second time since September to October, *C. lucius* has spawning season since May to October and *A. testudineus* has spawning season since April to October. The size of first maturity of 7 species female were 17.80, 15.04, 35.40, 8.00, 14.50, 20.40 and 10.30 centimeter, respectively and male were 15.20, 14.50, 47.50, 6.00, 20.20, 20.10 and 6.60 centimeter respectively. fecundity of the fish and 7 species average 577, 4,984, 502, 14,313, 4,791, 2,650 and 12,553 respectively. fecundity of egg have relation between in the the weight and length fish are vicinity, Habitat fishes larvae depends on species, *N. notpterus* *C. macrocephalus* founded middle Kuan Kreng Peat Swamp (Ban Kreng and Ban paprumayfire), *M. albus* not found distribution fish larvae, *P. fasciatus* founded lower-middle Kuan Kreng Peat Swamp (Ban haunpakhae and Ban paprumayfire), *C. striatus*, *C. lucius* founded middle-upper Kuan Kreng Peat Swamp (Ban Kreng and Ban bang nokkvuc) and *A. testudineus* founded lower-middle Kuan Kreng Peat Swamp (Ban Kreng and Ban haunpakhae)

Key words : Spawning season, fishes larvae, Kuan Kreng Peat Swamp

*Corresponding author : 6 Moo 4, Tambon Lampam, Amphoe Mueang, Phatthalung 93000 Tel. 074-604533 e-mail : keawritp@hotmail.com